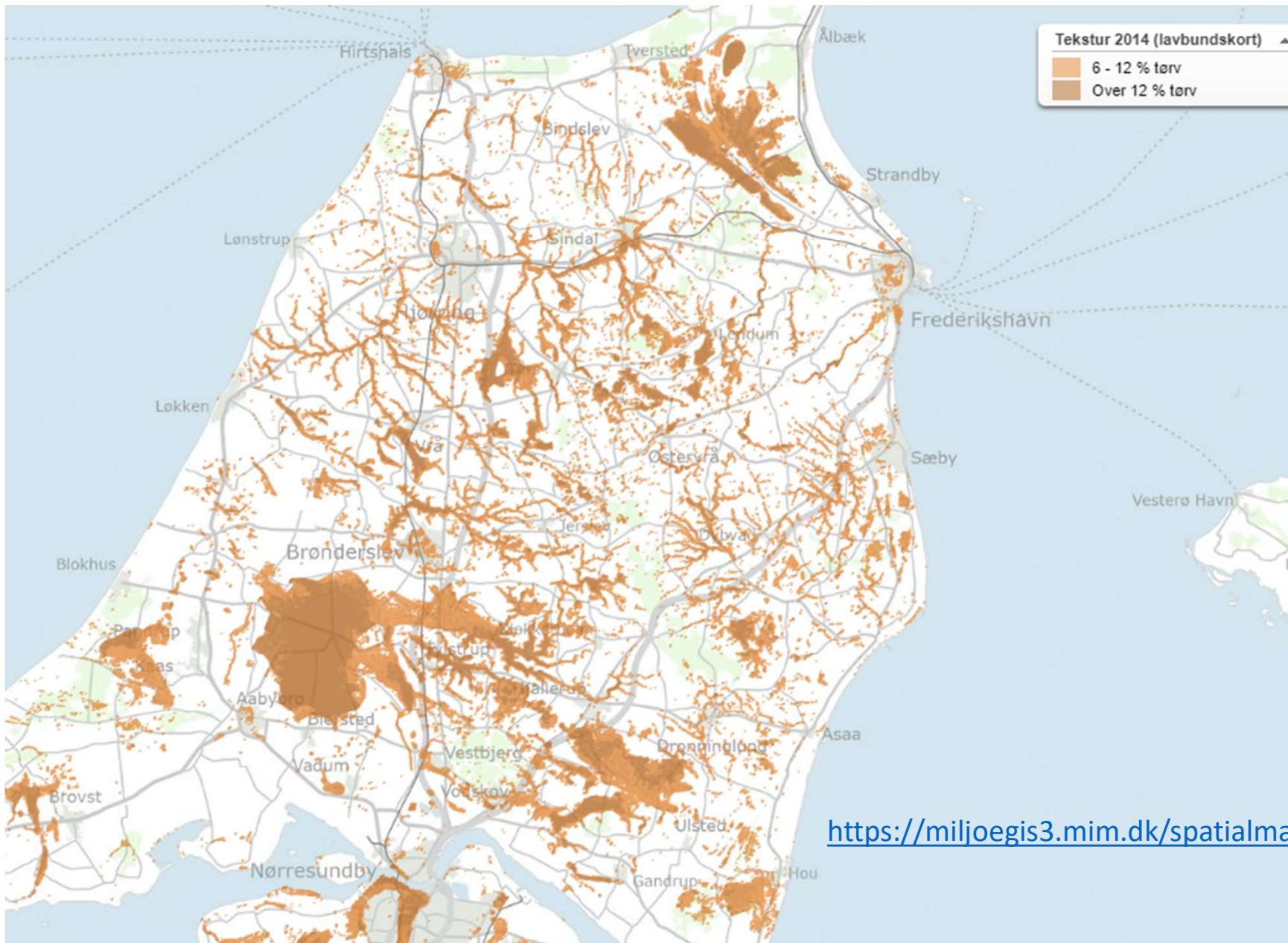

Hvad er lavbundsjord ?

- Alle arealer hvor jorden indeholder over 6 % kulstof (tørv) i alt ca. 178.000 ha
- Er opdelt i 2 kattergorier
  - 6-12 % kulstof 100.000 ha, heraf 77.000 i omdrift
  - Over 12 % kulstof 78.000 ha, heraf 50.000 i omdrift
- Humus indeholder 57 % kulstof –
  - (6 % kulstof svarer til 10 % humus. Over 10 % humus = Jb 11)

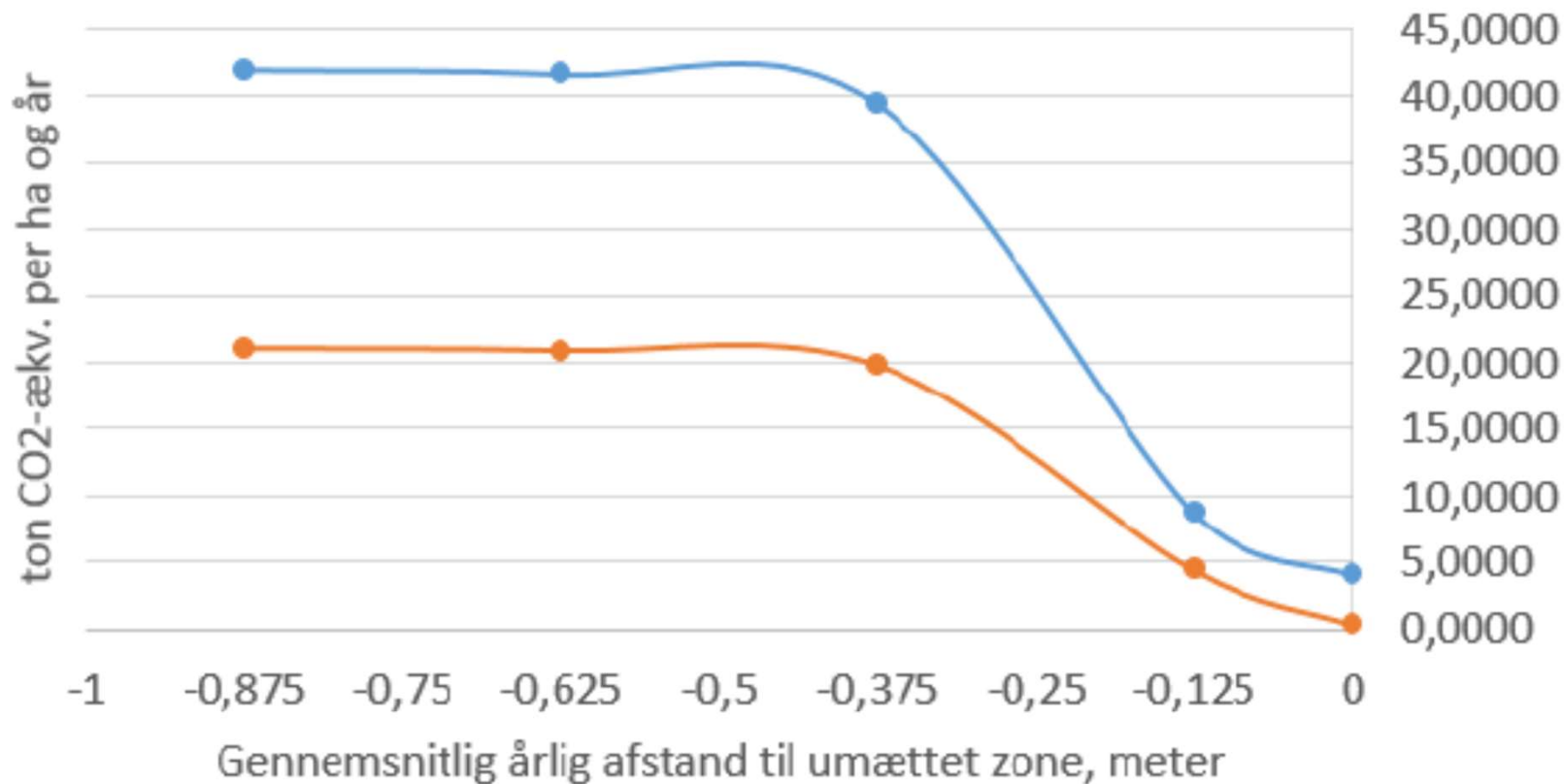
<https://miljoegis3.mim.dk/spatialmap?profile=vandprojekter>

Hvad er lavbundsjord

- Udpegningerne er udarbejdet i 2014 (målinger tilbage til 70erne)
- Langt fra alle er rigtige. Rigtig mange arealer er ”brændt” af og derfor indeholder de ikke længere over 6 % kulstof.
- Nogle steder er det kun få cm i overfladen med humusjord, resten er væk.
- Fra 2021 er der skærpede gødningsnormer på Jb 11 jord
  - -50 kg N/ha til vintersæd og – 25 kg N/ha til vårsæd
- Udpegninger er ved at blive opdateret 2021-2022

Hvorfor skal de sættes under vand ?

Figur 4 Emissionsforløb i CO₂-ækvivalenter fra jorder med mindst 12 % OC (blå linje) i forhold til afstand til den umættede zone. Den røde linje er 6-12 % OC jorder. Baseret på Tiemeyer et al. (2020) og IPCC (2014a). Den totale emission omfatter emissioner af CO₂, CH₄ og N₂O fra arealet. Kurverne indeholder ikke en ændret emission fra ændret brug af handelsgødning. Punkterne er de emissioner, der anvendes i regnearket under Lavbundsordningen.

Areal potentiale fvm. Nov. 2020

	Hektar
1. Kulstofrige lavbundsjorder i alt	171.000
2. Ikke landbrugsarealer (skovrejsning, rekreative arealer mv.)	-11.000
3. Ikke sammenhængende kulstofrige arealer (<10 ha)	-40.000
4. Arealer med høj middelvandstand	-25.000
5. Barriere for udtagning (risiko for fosfortab, negative randeffekter på tilstødende arealer mv.)	-57.000
6. Totalt potentiale for udtagning af kulstofrige jorder	38.000
7. Samlet omtrentligt landbrugsareal, som det pt. vurderes teknisk muligt at udtage (inklusive nødvendige randarealer)	50.500
8. Heraf allerede afsatte midler på FL20 (2. mia. over 10 år)	-15.000
9. Resterende vurderet potentiale for udtag	35.500

Lavbundsordninger

- Nuværende åbne ordning er fra 2019 puljen (2 mia) udtagning af landbrugsjord
- Reducerer udledning af CO2 samt understøtte natur- og miljømål
- 3 ordninger:
  - EU medfinansieret tilskudsordning til lavbundsprojekter (LBST)
  - **Nationalt finansieret tilskudsordning til klima-lavbundsprojekter (MST)**
  - Anlægspulje til større klima-lavbundsprojekter (NST)

Klima-Lavbund (MST)

- 100 % nationalt finansieret
- Kan søges af kommuner, private lodsejere og fonde
- Økonomisk ramme på 245 mio. i 2021 og 2022
- Formål: udtage kulstofrige lavbundsjord for at reducere CO2
  - Sættes under vand – dræn afskæres og vandstanden hæves markant
  - Arealet må ikke være vådt i forvejen !
  - Projektarealet tinglyses
- Ansøgningsrunde 2021: 1. februar – 15. april og igen til efteråret

Klima-Lavbund (MST)

- Støtteberettigelseskriterier
  - • 10 ha - sammenhængende
  - • Minimum 60 % af arealet med kulstofindhold > 6 %
- Prioriteringskriterier
  - • Projektparathed
  - • Multifunktionel jordfordeling
  - • Vandrammedirektivet (vandløb og næringsstoffer)
  - • Klimatilpasning
  - • Biodiversitet
  - • Fuglebeskyttelses- og habitatdirektivet
  - • Drikkevand
  - • Friluftsliv
  - • Økologi

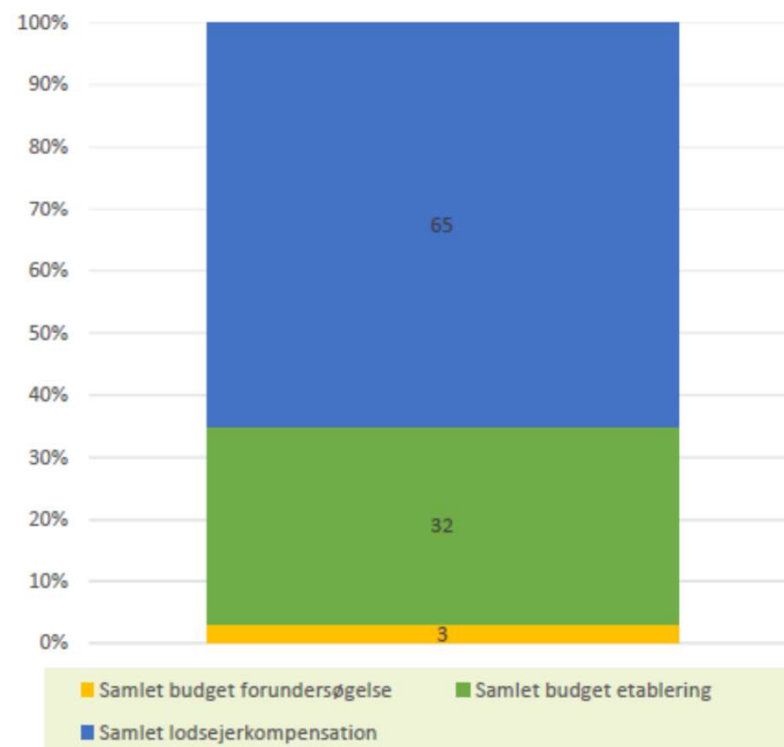
Klima-Lavbund (MST)

- Det gode lavbundsprojekt – fokus på CO₂
  - Placeret på tørveholdigt jord
  - Minimum 60 % af arealet med kulstofindhold > 6 %
  - Landbrugsjord
  - Ekstensivering
  - Naturlig hydrologi
  - Optimal drændybde på 0 – 0,25 m
  - Fokus på synergi til øvrige natur- og miljømål (prioriteringskriterier)
  - Minimum 10 ha
  - Minimum 10 ton CO₂-ækv./ha
- Kan laves af lodsejer, (kommunen), oplandskonsulenterne

Projektøkonomi

- Tilskudsramme på 128.000 kr./ha
  - Baseret på gennemsnitstal
- Det enkelte projekt skal være omkostningseffektivt
  - Samlet pris på 8.533 kr./ton CO₂-ækvivalenter
  - Kan overskrides med faktor 2 hvis betydelig effekt
- Der gives bl.a. tilskud til:
  - Lønudgifter
  - Undersøgelser
  - Konsulenter
  - Anlægsarbejde
  - Lodsejerkompensation

SAMLET PROJEKTØKONOMI -
VEJLEDENDE FORDELINGSNØGLE

Nuværende arealanvendelse	Engangskompensation [kr./ha]
Omdrift med højtærchiafgrøder	86.000,-
Omdrift uden højtærchiafgrøder	56.000,-
Permanent græs	31.000,-
Natur	4.500,-

Klima-Lavbund (MST)

- Arealanvendelse efter projektet er etableret:
  - Græs eller naturareal m. naturlig hydrologi (arealet er vådt = under vand)
  - Ingen omlægning, gødning, jordforbedringsmidler, sprøjtemidler, etablering af ny skov eller tilskuds fodring
  - Grundbetaling & andre miljøtilsagn (skal godkendes af LBST)

	N-vådområder	P-vådområder	Lavbundsprojekter	Klima-Lavbund
Primære fokus	Kvælstof	Fosfor	CO2	Primært CO2
Projekttiltag	Naturlig hydrologi -Sødannelse -Overrisling -Oversvømmelser -Ekstensivering	-Oversvømmelser -Ekstensivering	Naturlig hydrologi -Sødannelse -Overrisling -Oversvømmelser -Ekstensivering	Naturlig hydrologi -Sødannelse -Overrisling -Oversvømmelser -Ekstensivering
Kompensation	20-årig fastholdelse Køb-salg Jordfordeling	20-årig fastholdelse Køb-salg Jordfordeling	20-årig fastholdelse Køb-salg Jordfordeling	Engangskompensation - Faste satser baseret på arealanvendelse i perioden 2015-2019
Synergi	Ikke fokus	Ikke fokus	Natura 2000-områder	Prioriteringskriterier: - Klimatilpasning - Biodiversitet - Habitatdirektiv - Vandrammedirektiv (næringsstoffer og vandløb) - Rent drikkevand - Økologi - Friluftsliv
Placering	Kystnært	Opstrøms sø	På lavbundsgrunde med kulstofindhold > 6 %	På lavbundsgrunde med kulstofindhold > 6 %
N-effektivitetskrav				
*På hovedvandoplandsniveau ** Mulighed for dispensation	90 kg N/ha*	5 kg P/ha	30 kg N/ha**	Intet
CO2-effektivitetskrav	Intet	Intet	13 ton CO2/ha	10 ton CO2/ha
Restriktioner	Tinglyses	Tinglyses	Tinglyses	Tinglyses
Ansvarlig myndighed	Landbrugsstyrelsen	Landbrugsstyrelsen	Landbrugsstyrelsen	Miljøstyrelsen
Kan søges af	Kommuner, Naturstyrelsen	Kommuner	Naturstyrelsen, kommuner	Kommuner, private, fonde

Tak fordi I lyttede

